

Олександр Кірдан

к.е.н., доцент, завідувач кафедри економіки

та соціально-поведінкових наук,

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

м. Умань

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Глобальною проблемою сучасності є забезпечення продовольчої безпеки, що пов'язано як зі зростанням попиту на продовольчі запаси, так і обмеженням їх пропозиції. Відтак забезпечення продовольчої безпеки України є найголовнішою метою аграрної політики та основоположним елементом в системі економічної безпеки.

У дослідженнях вітчизняних учених наголошено на тому, що забезпечення продовольчої безпеки – невід'ємний складник економічного добробуту і ключовий вектор національної безпеки України. Не дивлячись на те, що науковцями з'ясовано теоретико-методологічні питання забезпечення продовольчої безпеки, однак фрагментарного висвітлення набули питання ролі держави у забезпеченні продовольчої безпеки, її можливостям для підтримання вітчизняного агровиробництва, розвитку інфраструктури агропродовольчого ринку, державної політики імпортозаміщення, удосконаленню організаційно-економічних механізмів розвитку аграрного сектора та іншим аспектам продовольчої безпеки.

Продовольча безпека є одним із найважливіших складників системи безпеки країни (як економічної, так і національної), а її забезпечення – одна із головних функцій держави. Проблема забезпечення продовольчої безпеки досліджується

як на національному, так і на міжнародному рівні. Для моніторингу показників доступності якісного продовольства з 1990 р. використовується система

показників продовольчої безпеки, що створена Продовольчою і сільськогосподарською організацією ООН (ФАО) – найбільш авторитетною організацією, що займається питанням забезпечення продовольчої безпеки. У контексті Концепції продовольчої безпеки ФАО, основними є наступні положення: продовольча безпека не є гарантом продовольчого самозабезпечення країни; виробництво необхідної кількості продуктів для внутрішніх потреб при наявності порівняльних переваг; надання громадянам достатньої кількості імпортованих харчових продуктів і задоволення їх продовольчих потреб; забезпечення необхідної якості та доступності продовольчих товарів. ФАО розроблено систему показників оцінки стану продовольчої безпеки, що включає наступні напрямки: повнота доступу громадян до продуктів харчування; достатній обсяг харчової продукції; відповідність споживаного продовольства медичним нормам харчової цінності; безперебійність забезпечення населення продуктами харчування.

На наш погляд, на державному рівні доцільне проведення моніторингу продовольчої безпеки, за такими напрями: аналіз, оцінка і прогнозування споживання; аналіз, оцінка і прогнозування продовольчих товарів; аналіз, оцінка і прогнозування переробки продовольчої продукції; аналіз, оцінка і прогнозування виробництва продовольчої продукції; аналіз, оцінка і прогнозування експорту та імпорту продукції; аналіз, оцінка і прогнозування запасів та створення резервів; динаміка зміни населення, кількісний та якісний склад трудових ресурсів та ін.

Отже, організаційно-економічний механізм забезпечення продовольчої безпеки передбачає створення системи державного моніторингу, на яку покладатиметься завдання визначення її стану та прогнозування й упередження загроз.